

Afgørelser – Reg. nr.: 01217.00

Fredningen vedrører: Borbjerg Hede

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   18-01-1951

Fredningsnævnet

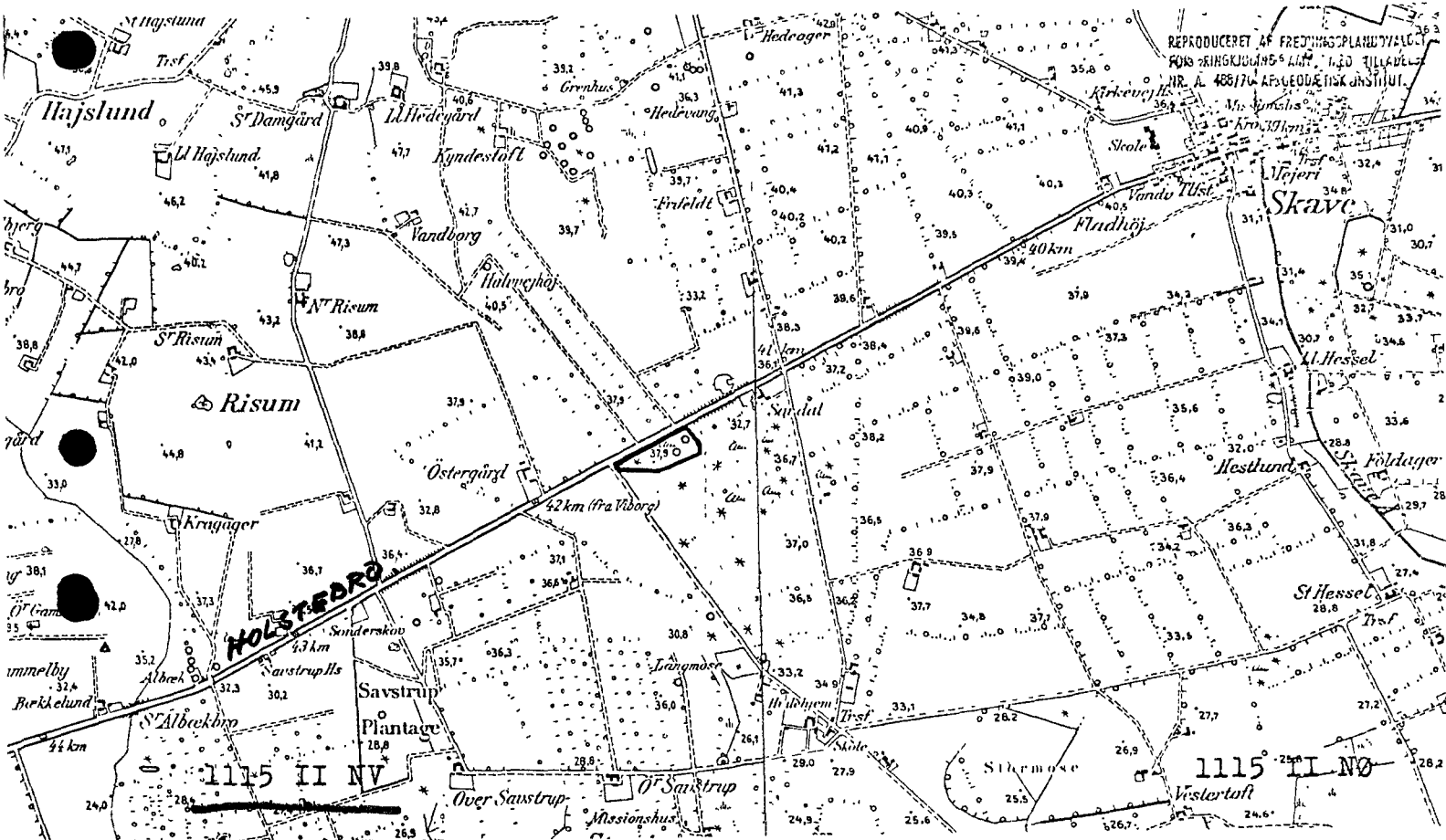
Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Gravhøje og hede
 Arealets navn ved Holstebro- Sogn Borbjerg
 Viborg landevej

Komm. Holstebro

<p>Areal. 3,076 ha hede.</p>	<p>Fredet Overfredningsnævnets kendelse af 18/1 1951.</p>
<p>Formål</p>	<p>Bevarelse af gravhøj og gammel hovedvej med omkringliggende hedearealer.</p>
<p>Indhold</p>	<p>For den nordøstligste tredjedel status quo. For de sydvestligste to tredjedele er der tilladelse til landbrugsmæssig drift, mens der ikke må bygges eller tilplantes. Fjernelse af beplantning sker ved Nævnets foranstaltning og fjernet beplantning tilfalder lodsejerne. Offentlig adgang.</p>
<p>Matr.nr. 31b, 31d, 31e, 31f, 31g Borbjerg sogns mellemste del.</p>	
<p>Ejer.</p>	<p>Privat.</p>
<p>Påtaleret</p>	<p>Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsnævnet.</p>

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1951, den 18. januar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af skriftlig og mundtlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 917/49 vedrørende fredning af et hedeareal i Borbjerg sogn.

I den af fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådsreds den 4. juli 1949 afsagte kendelse hedder det:

Lige syd for hovedvejen Holstebro-Viborg og i vest grænsende umiddelbart op til Saugstrupvejen findes et mindre hedeareal, hvorpå ligger to lyngklædte gravhøje i kort afstand fra nævnte hovedvej. Ind mellem højene og parallelt med hovedvejen ses i lyngen resterne af den omkring 1860 nedlagte hovedlandevej mellem Viborg og Holstebro. Terrainet bag højene falder jævnt mod syd.

Den 11/5 1949 anmodede formanden for Danmarks Naturfredningsforenings lokale komite, landinspektør Stampe-Danielsen, Holstebro, fredningsnævnet om at bese arealet med henblik på en fredning, idet han havde bragt i erfaring, at lodsejerne var i færd med at beplante arealet på en sådan måde, at udsynet til højene antagelig med tiden vil blive bragt i fare.

Samme dags eftermiddag afholdt fredningsnævnets formand åstedsforretning, der overværedes bl.a. af nogle af de interesserede, nedennævnte lodsejere samt en repræsentant for hedeselskabet, der bekræftede, at selskabet efter anmodning af lodsejerne havde påtaget sig at opbryde og beplante en væsentlig del af den pågældende hedestrekning, og at arbejdet hermed var påbegyndt.

Da nævnets formand skønnede arealet værdigt til fredning, afsagdes

straks kendelse i medfør af naturfredningslovens § 9 stk. 2, hvorefter et nærmere i kendelsen betegnet areal foreløbigt ikke måtte opbrydes eller beplantes.

Det er oplyst, at arealet berører følgende 5 matrikelnumre, alle af Borbjerg sogns mellemste del, hvis ejere ifølge tingbogen er:

- 3ld Nicolaj Hedegaard
- 3le Karl Askanius
- 3lb Carl Frederik Daniels
- 3lf Jens Kærgaard Pedersen og
- 3lg Jens Jensen Damgaard.

Gravhøjene, der er velbevarede, ligger på matr. nr. 3le.

Under en den 18/5 1949 afholdt åstedsforretning, hvori det samlede fredningsnævn deltog, mødte samtlige lodsejere samt repræsentanter for amts- og sogneråd.

Panthaverne ifølge tingbogen var behørigt indvarslede. Af disse mødte alene kreditforeningsrepræsentant J.P. Gelsbjerg, Fårbæk pr. Skive, på egne vegne og for Vest- og Sønderjydsk Kreditforening, Ringkøbing.

Efter at have beset forholdene, og forlig forgæves var søgt, stadfæstede nævnet den foreløbige kendelse af 11/5 d.å.

Under forligsforhandlingerne havde nævnet foreslået det på vedhæftede kort med grønt indtegnede areal undergivet fredning.

Nævnet finder det lige omtalte smukke areal i høj grad værdigt til fredning, hvorved skal fremhæves dets nære beliggenhed ved en hovedvej i forbindelse med den omstændighed, at det er oplyst, at det er de eneste mellem Holstebro og Skave beliggende gravhøje, der ligger i hede.

Med disse bemærkninger vil dette areal i medfør af naturfredningslovens § 1 jfr. § 2 være at frede. Det tilføjes, at nævnet ved fastlæggelsen af grænserne for det fredede område har lagt vægt på dels at bevare det direkte frie udsyn til gravhøjene fra hovedvejen, dels søgt at hindre, at højenes konturer udviskes af en for nærgående skov i syd.

Det således fredede bør til stadighed bevares i naturtilstand og ingensinde opdyrkes, beplantes eller bebygges, ligesom rejsning af skure, boder og andre skæmmende indretninger er forbudt. Grusgravning, afbrænding af lyng, optagning af lyngtørv, anlæg af stier o. dsl. er ligeledes forbudt.

Alle plantede eller selvsåede nåletræer vil være at fjerne ved ejernes foranstaltning inden et år efter nærværende kendelses forkyndelse. Den på matr. nr. 31g og 31f indenfor det fredede område værende affaldsdyngge vil ligeledes indenfor samme frist ved ejernes foranstaltning være enten at fjerne eller ved nedgravning at skjule på en sådan måde, at lyngen får lejlighed til at brede sig over dens nuværende plads.

Der gives almenheden adgang til frit at færdes til fods over det fredede område i fornødent omfang for at nå gravhøjene.

Påtaleret tillægges Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsrådsreds.

Den lodsejerne tilkommende erstatning for de ved fredningen skete indskrænkninger i deres adgang til arealernes udnyttelse findes at burde bestemmes til 180 kr. pr. ha. Under henvisning hertil og til den ved nævnets foranstaltning foretagne opmåling og afmærkning andrager den de enkelte lodsejere tilfaldende erstatning følgende:

Matr. nr. 31d:	2820 m ²	eller	50,76 kr.
" " 31e:	8400 "	"	151,20 "
" " 31b:	9370 "	"	168,66 "
" " 31f:	4720 "	"	84,96 "
" " 31g:	5450 "	"	<u>98,10 "</u>
			553,68 kr.

idet tilføjes, at ingen af panthaverne har nedlagt påstand under sagen.

Nævnte erstatning vil være at udrede med halvdelen af statskassen og halvdelen af Ringkøbing amtsfond.

Nærværende kendelse vil efter dens afsigelse være at forelægge overfredningsnævnet jfr. naturfredningslovens § 19 stk. 3."

Kendelsens konklusion er sålydende:

"Det på vedhæftede kort med grønt markerede areal af matr. nr. 31d, 31e, 31k, 31f og 31g alle af Borbjerg sogns mellemste del, Borbjerg, undergives naturfredning med det ovenfor omhandlede indhold og imod udredelse af de ovenfor fastsatte erstatninger."

Et af nævnets medlemmer har afgivet sålydende dissens:

"Jeg stemmer for, at der tilkendes ejerne i erstatning 500 kr. pr. ha, og at fjernelsen af de plantede og selvsæede nåletræer samt den fornævnte affaldsdyngs . skal være ejerne uvedkommende."

Sagen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, 3. stk., hvorhos kendelsen er indanket af samtlige lodsejere.

Overfredningsnævnet har den 16. august 1950 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de ankende og andre i sagen interesserede.

Det besluttedes at ændre kendelsen således, at fjernelse af beplantning sker ved fredningsnævnets foranstaltning og uden udgift for ejeren. Fjernet beplantning tilfalder lodsejeren.

Der opnåedes herefter enighed med Nicolaj Hedegaard og Karl Askanius om en erstatning på henholdsvis 150 kr. og 500 kr.

Med Carl Frederik Daniels, Jens Kærgaard Pedersen og Jens Jensen Damgaard blev der truffet den ordning, at de kan dyrke deres arealer landbrugsmæssigt, men ikke foretage beplantning eller bebyggelse. Disse tre ejere frafaldt herefter krav på erstatning.

Da overfredningsnævnet isøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer. På et nærværende kendelse vedhæftet kort nr. Rin 105 er grænserne for det fredede areal indtegnet.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådsreds den 4. juli 1949 afsagte kendelse vedrørende fredning af et hedeareal i Borbjerg sogn stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning tillægges der Nikolaj Hedegaard, Borbjerg, 150 kr.

og Karl Askanius 500 kr., alt med renter, 4% p.a. fra den 4. juli 1949
at regne, indtil betaling sker.

Erstatningen udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af
Ringkøbing amtsfond.

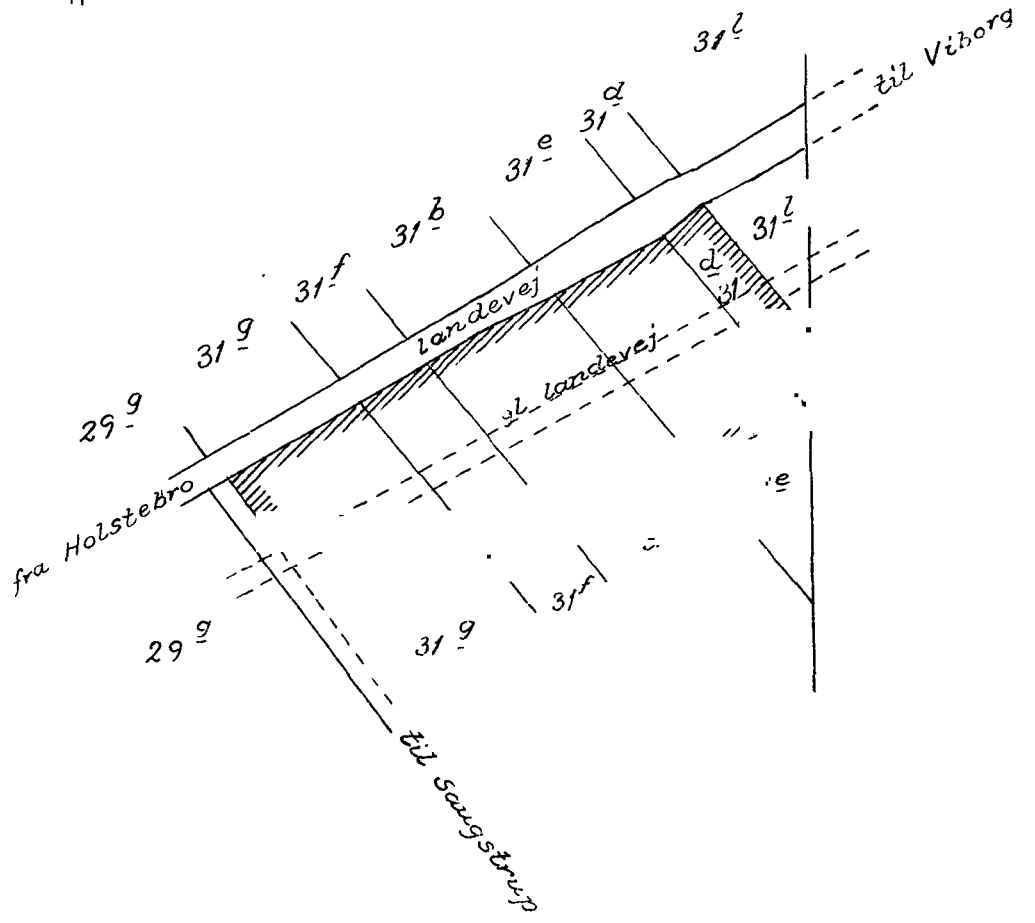
Udskriftens rigtighed
bekræftes.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F. Grage'. The signature is written in a cursive style with a large, stylized initial 'F'.

F. Grage

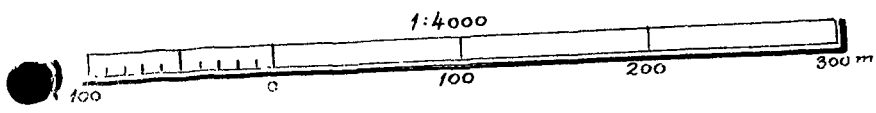
overfredningsnævnets sekretær

 fredet areal

Kortblad: 1115 II NV Holstebro.

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 9-1-54
By: Borbjerg Sogn: -
Plan nr. Riv. 105